

ԱՌ Թ. Հ. Ա. Վ. Գ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԻՒՆ

Թ. Ա. Ս. Գ.

Եթէ վսեմ անտառի մ'ըստուերին տակ
Յեց ի ժայռ մը զոր ծովք կը կոծեն՝
Ծովք անեզր ոյց մարգրիտ երանգին վրայ
Ակնախտիզ վերջալոյսք կ'երազեն,
Անդրանիկ աստղերուն ծաղկելուն պէս՝
Եւ տոբակն որբելով զիս ի քուն՝
Մընայի ընկզմած ժամանակ մը
Յաներազ և խորին թմբրութիւն...
ու՝ Արթիցած յետ դարուց — ո՛հ Աստուած իմ...

Տեսնէի անառազ եռուն
Երկնալոյց հրդեհի բոցերուն պէս՝
Զարշալոյս զոր մեր ցաւ կ'աւետեն.
Լայնաշէն մարմարեակ անդրերէն վեր
Հոյակապ ըսպիտակ տաճարներ.
Հիմարիան անդիմակ տիրելով հոն
ու՝ Աւետր խնկարկու պաշտողներ...

Պատանեակն հայցելով իտէպ մը՝
Կապուտ աչքն անձկանօք երկնապիշ,
Եւ իւր մորճ մահաւոյ երամին մէջ
Ձեռն ի ծիօտ և ժպտող մէկ բամբիշ,
Փշրուած գէնքերու կուտակին վրայ
Թնամիքն իրար ձեռք կարկառել,
Եւ բուռիկն ու տընակ բերկրալից միշտ
Գոհ սրտիկ ու՝ անբաժան հուտողի.
Բընութիւնն՝ յաղթուած՝ իւր ծոցէն դուրս
Առատել իւր գանձերն յորդաբուղի,
Եւ չիրմին նայելով լըտեսնել այլ
Բայց շաւիղ մը յանհունն խորամուխ...
Ու զմայլած լոյսերու և խնկոց մէջ
Եթէ մէկն ինձ երբեք հարցընէր,
Հարցընէր. «Այդ դրախտին տէրն ո՞հ ո՞վ է»
Լօտի. «Այս երկրին տէրն է Սիւր...»

Թ. ԹԻՂԵԱՆՔ

1. ԵՐԱՆ. — Վախճանեալին հետ թղթակցութիւններ
ունեցած եմ, Կ. Պոլսի և Վենետիկի, այլ և այլ առ-
թիւ. թղթակցութիւններ որ աւելի մտերմական պատ-
ճառներ ունեն... Այն իմ խնամով պաշտօն թուղթերուն
զբաղէի, կը հանձն դուրս այս իրեն վայրկենական զե-
ղցեի թափըը. որ կրնայ վայելչօրէն ամփոփել իր Թե-
ւեզը գոթով գեղեցիկներին վրայ անոր՝ որ ստուգի բա-
նաստեղծական միտք մը եղաւ և սիրելի զէնք մը հա-
յութեան մէջ, ինչպէս զողոր բարձր մը, Եւ ԵԱՄՍ այս,
իւր խաղողն հիւսած և ինձի նուիրած իրար՝ զափնէ-
պատկենքն մէկը՝ որոնցմէ զրին ազգայինք այնքան սե-
րով իրեն սէ հողարրիւն վրայ — Ընտանիքին՝ խո-
րին ցաւակցութիւններս:

Հ. Ա. Գ.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԺԵՄԱՐԱՆ

Հ. Ներսէս Տ. — Հայաստանի բուսադիրք և
Հայկական բուսաբան 97
Պրոֆ. Նիման. — Դիւթիւր Հայաստանի հնա-
գոյն պատմութեան. Թրգմ. Հ. Յ. Արտուրեան. 102
Տաղաւարիւս Ն. — Ուրուգիոյ պատմութեան
Հայոց ի սկզբնէ մինչ Հարապոնի Հարապոնիւն. 104
Մ. Մարտի. Գարրիլիւս. — Կեդքի և կար-
ծիք. 108
Հ. Բ. Զ. — Անտիպ էլէք. Հ. Ղ. Վ. Արշակունի
Հ. Գեորգի Արշակունի. — Արտամայն մտապահեցու-
թիւնք. 110

Գ Ր Ա Վ Ա Ն Ք

Վիրգիլիոսի «Եմիլիան»-ը. — Կոն. Կակո-
սի և Հիւրակէսի, Համբաւ. Թարգմ. Հ. Ա. Ղա-
զիկեան. 111
Անարտ. — Օրբուս Մաճը, Դաշտին մէջ,
Տեղեւը. 113
Հ. Վ. Տ. Մանակիւս. — Համարիւնի «Հրեշ-
տակի Եւ անկուր» բերթուածին արեւեան ծագումը
Բ՝ Բ. — Արծառն Հոգեարքը, Անտիպ Մա-
նրամանութիւններ հարցընէնի մահուան վրայոց. 120

Հ Ա Տ Կ Ա Վ Ա Ն Գ Ր Ա Դ Ա Ր Ա Ն

Հ. Ղ. Բոփիկիւս. — Եռանի. Պրոսպերիւր
Թարգմանիք Յ. Տեղ-Գեորգեան. 123
Հ. Ղ. Տալիւս. — «Հայրենիք իրգարան» 123
Ռ՝ Բ. Բ. — Հին արեւելի ցաղաքականութիւ-
նը (Կ. Գեորգեան) 124
Հ. Ն. Տ. — Տօն ու Չօն. — Բ. Թումանյանի
Մանկական գրադարանի շարքը. — Հ. Բ. Դաշնակ-
ցութեան «Ազատութեան մատենադարանի շարքը»
— Եղիւ Տեղեւիւրիւր. 125

Գ Ր Տ Ա Վ Ա Ն Բ Ա Ժ Ի Ն

Հ. Ներսէս Տ. — Ջերմութիւն և ցրտութիւն. 126
— Գիտական Գրոհիւն. 128
— Տանիմարայի երկրագործակ. հարստութիւնք. 130
— Մեծ մարգրիտ ուղեղները. 131
— Տիգրեական աստղութիւնք. 131

Կ Ե Ն Ս Ա Գ Ր Ա Վ Ա Ն Ք

Հ. Ղ. Տալիւս. — 1908ի Նոյեմբերի Հանգու-
ցեալք. Լիւտովիք Հայէփի. Վիկտորիէ Սարտու. 133
Հ. Ներսէս Տ. — Հայ Հանձնարը զնախառաժ.
Պ. Եսար. Սիւնեան. 134
— Հայ Վերտին (Տիգրան Զուհանեան). 136

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Վ. Համարիւս. — Մարտի Լեզու. 137
Հ. Ն. Տ. — Կրօն, Հայրենիք, Ազգութիւն. —
Գերմանի Վիկտոր զործունէութեան 25ամեայ Զու-
րկեանք. — Տիգրի Սիւնեանի զործունէութեան
35ամեայ Զուրկեանք. 138
Հ. Վ. Յ. — Պատմ. և Առասպելաբանութիւն. 141
Հ. Ն. Տ. — Սաաքուս Նոր Թիւթիւր. — Գա-
րուն. Ազգայ. Գիւղարտեսիւն Զնան. Ժայռ. 142
— Հանգուս Թովմա Թիգրեանի. 143
Թ. Թեղիւս. — Առ Բ. Հ. Ա. Վ. Գ. Թիւթիւր. 144
Իմաստներ. 101, 104, 108, 122, 125, 136, 141